No. 1858 Zaterdag 16 Augustus 1919. 36ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

Koloniale Raad.

Ontwerp-verordening houdende vaststelling van maatregelen van voorzorg in het belang der gezondheid en veiligheid van personen, die anders dan als kajuitspassagiers over zee vervoerd worden.

Memorie van Antwoord.

De in de kolonie wettelijk voorgeschreven maatregelen van voorzorg in het belang der gezondheid en veiligheid van personen, die van eenig eiland der kolonie naar elders in of buiten die kolonie vervoerd worden, zijn vervat in de artikelen 3, en volgende van de verordening van 17 Juli 1883 (P. B. No. 7), maar worden in de laatste jaren niet zoo streng meer gehandhaafd. Nu het echter in de laatste maanden zoo herhaaldelijk voorkomt, dat arbeiders in grooten getale deze kolonie verlaten, wordt straffer de hand gehouden aan de bepalingen van die verordening en meer nadrukkelijk gebruik gemaakt van de bevoegdheid, daarin op Curaçao aan den Procureur-generaal en op de overige eilanden aan den Gezaghebber gegeven, om bij vervoer van meer dan tien passagiers, het getal vast te stellen. Maar toen bleken de maatregelen niet meer te voldoen en werd herziening der verordening noodzakelijk geacht. Dit is nu ter hand genomen; als leidraad diende daarbij het Koninklijk Besluit van 27 November 1865, Staatsblad No. 130, zooals het sedert is gewijzigd en aangevuld.

De Uwen Raad thans aangeboden ontwerp-verordening stemt, behalve de vier eerste artikelen, in hoofdzaken vrijwel overeen met het bovenaangehaalde Koninklijk Besluit; alleen in bijzaken, waar het verschil in toestanden, vooral in verband met de kleinere scheepvaart, die een groote bron van inkomsten en welvaart voor de kolonie uitmaakt en niet noodeloos mag worden gedrukt, afwijking noodig maakt, is daarvan afgeweken.

In dit verband moet er de aandacht op worden gevestigd, dat in overeenstemming met P. B. 1883 No. 7 in artikel 1 het getal 10 als minimum is gekozen, doch dat eenige bepalingen, die allicht te bezwarend voor de kleinere scheepvaart zouden zijn, buiten toepassing blijven, indien er wel is waar meer dan tien doch minder dan vijf en twintig passagiers tegelijk vervoerd worden.

Zooals reeds dadelijk uit het opschrift blijkt, strekken de nieuwe voorzorgsmaatregelen zich, in afwijking van meergemelde verordening van 17 Juli 1883. niet uit tot kajuitspassagiers, doch zal van den anderen kant de voorgestelde regeling een ruimer terrein beheerschen dan bovenbedoelde verordening, althans aanvankelijk, beheerschte en ook omvatten de contrôle over het vervoer met vrachtstoomschepen, daar het reeds voorgekomen is, dat voor het vervoer van arbeiders in grooten getale gebruik wordt gemaakt van stoomschepen of stoomscheepjes die geenszins daarvoor berekend zijn, zoodat contrôle daarover alleszins gewenscht is.

Met „vrachtstoomschepen" wordt in dit ontwerp bedoeld, wat het spraakgebruik er onder verstaat, n.l. stoomschepen, die zoo niet uitsluitend, dan ten minste in hoofdzaak ingericht en bestemd zijn voor het goederenvervoer, dat in ieder geval op den voorgrond staat, terwijl het personenvervoer, indien ten minste mogelijk, als iets bijkomend en van ondergeschikte beteekenis wordt beschouwd.

Artikel 1 komt, mutatis mutandis, overeen met artikel 3 van de verordening van 17 Juli 1883 (P. B. No. 7); in plaats van den Procureur-generaal en den Gezaghebber is echter, in navolging van artikel 14 der Wet, houdende bepalingen omtrent den doortocht en het vervoer van landverhuizers, Staatsblad 1861, No. 53, zooals sedert gewijzigd en aangevuld, gesteld eene door den Gouverneur te benoemen commissie van toezicht, die uit drie ambtenaren zal bestaan.

De artikelen 2,3 en 4, lid 1, zijn, met de noodige veranderingen, uit voormelde Landverhuizerswet (artikelen 15, 5 en 6) overgenomen, terwijl, zooals reeds hierboven werd aangegeven, de rest, behalve de artikelen 37 en 38, in hoofdzaak overeenstemt met de bepalingen van meergemeld Koninklijk Besluit.

Voor de wenschelijkheid der opneming in het ontwerp van elk der maatregelen meent ondergeteekende naar die bepalingen zelf te kunnen verwijzen, daar zij zóó voor zich spreken, dat verdere toelichting overbodig schijnt.

Slechts wil ondergeteekende Uwen Raad nog mededeelen, dat bij het ontwerp ernstig is overwogen of daarin geen bepalingen konden worden opgenomen om 1ro. de van hier vertrekkende arbeiders op de eene of andere wijze de verplichting op te leggen voor hun gezin te blijven zorgen, 2do. aan de aannemers de verplichting op te leggen om op zich te nemen de kosten van terugkeer der arbeiders naar de kolonie te betalen en 3ro. de arbeiders te verhinderen hunne contracten vóór den tijd te verbreken.

Bij nadere overweging wil het ondergeteekende voorkomen, dat dergelijke bepalingen niet zoozeer in een verordening houdende maatregelen van voorzorg in het belang der gezondheid en veiligheid van over zee vervoerd wordende personen thuis behooren; er zal echter worden getracht de moeilijkheden, aan de regeling van bovenbedoelde onderwerpen verbonden te overwinnen en in een speciaal daarvoor in het leven te roepen verordening vast te leggen.

Ten slotte meent de ondergeteekende te moeten wijzen op den tegenzin, die hier tegen het aangaan van schriftelijke contracten schijnt te heerschen. Hoe sterk die tegenzin is, moge blijken uit het feit, dat -- hoewel artikel 1 van de verordening van 17 Juli 1883 (P. B. No. 7) bepaalt, dat het aanhuren of aannemen van personen op eenig eiland der kolonie Curaçao, om elders buiten die kolonie tot handenarbeid gebezigd te worden, geschiedt bij authentieke of onderhandsche akte, in tegenwoordigheid van een door den Gouverneur aan te wijzen ambtenaar, en artikel 2 dierzelfde verordening dien ambtenaar verbiedt die akte te onderteekenen, wanneer o. a. den arbeiders geen kostelooze overtocht, na afloop hunner verbintenis, naar de plaats van waar zij gekomen zijn, wordt toegezegd -- sinds Mei 1918, (dus gedurende den tijd, dat de meeste arbeiders hier voor het buitenland zijn aangehuurd) geen personen schriftelijk zijn aangenomen in tegenwoordigheid van de door den Gouverneur aangewezen ambtenaren. Dergelijke voorschriften zijn echter beter in eene bijzondere regeling als bovenbedoeld, op hunne plaats. Door deze overwegingen en de omstandigheid, dat die bepalingen niet stipt worden nageleefd, is ondergeteekende er toe gebracht, thans Uwen Raad voor te stellen met de andere artikelen der Verordening van 17 Juli 1883, ook de artikelen 1 en 2 te laten vervallen.

Een man, die regen maakt.

Onze Benedenwindsche Eilanden maken op het oogenblik een periode dóór van felle droogte. Alles snakt en smacht naar regen. Buiten staat alles verdord, verschroeid en verbrand. In de stad wordt door de bewoners het laatste restantje water in de regenbakken uitgespaard en rijden de waterkarren met putwater den heelen dag af en aan en maken goede zaken. Elken morgen bij het opstaan beschouwt men den hemel en tuurt naar de wolken, wikt en weegt hun watergehalte en berekent voor dien dag de kansen voor een flinken regen. Maar 's avonds na een dag van desillusie kijkt men vragend naar de maan en sterren en overdenkt nog eens de bedriegelijke voorteekenen, die regen voorspellen, en hoopt alweer dat de komende nacht een malsche regenbui zal brengen.

De regen is in deze dagen het dankbaar onderwerp van ieders gesprekken. Misschien dat het volgende hiervoor weer nieuwe stof en nieuwe kansberekening, nieuwe illusie en nieuwe .....desillusie kan scheppen.

Het allerlaatste nummer van het Amerikaansche geïllustreerde Tijdschrift: „Everybody's Magazine" bevat een interessant artikel onder bovenstaanden titel met het portret van den wonderman Mr. CHARLES MALLORY HATFIELD, gezeten in zijn laboratorium in studie voor zijn fleschen en chemicaliën. Het artikel is geschreven door den Heer Charles Alma Byers en luidt als volgt:

De „Pacific Coast" beweert positief dat Mr. Charles Mallory Hatfield recht heeft op den naam van REGENMAKER. Mr. Hatfield zelf heeft daarvan gezegd: „Ik beweer volstrekt niet dat ik nu reeds regen kan maken. Maar ik zeg alleen, dat ik de natuur er toe kan brengen om SPOEDIGER het vocht, dat de atmosfeer reeds in zich heeft opgenomen, te ontlasten. Met andere woorden, mijn werk is alléén zoodanige condities te scheppen, dat het vocht, dat in de lucht wordt opgehouden, naar een bepaalde plaats wordt getrokken om het daar te condenseeren, zoodat het als regen neervalt. Daarom kan men wel zeggen dat ik den regen trek, maar niet dat ik den regen maak." — Mr. Hatfield woont te Los Angeles in Californië. Reeds meer dan 15 jaar heeft hij er voortdurend op gestudeerd om die weerbarstige regendroppels te dwingen neer te vallen. Nachten achtereen bleef hij nadenken over het probleem: „De kunstmatige voortbrenging van den regen."

Omstreeks zeventien jaar geleden deed hij zijn eerste proef op de boerderij van zijn vader te San Diego County in Californië in April 1902. Zijn eerste proef werd onmiddelijk gevolgd door een lichten neerslag en toen had het daar te voren verscheidene weken achtereen niet meer geregend. Nog meerdere proeven volgden, totdat hij 15 gevallen met succes en maar één enkele teleurstelling had opgeteekend.

Tot nu toe heeft Mr. Hatfield reeds meer dan 500 proeven van zijn systeem geleverd en zijn tegenvallers waren maar zeer weinige.

Meestal sluit hij zijn contracten met de conditie: *geen regen, geen geld*, en en hij heeft contracten aangegaan voor sommen, loopend van 50 $ tot $10.000. De landstreken, die hij bewerkt heeft, strekken zich uit van Centraal Texas tot Dawson City in Klondyke en gedurende de 17 jaar, dat hij aldus bezig was, heeft hij contracten gesloten zoowel met veeboeren, graanplanters en pachters als ook met eigenaars van mijnwerken met hydraulische beweegkracht, met eigenaars van waterreservoirs en anderen.

Reeds 8 jaar achtereen hebben de bewoners van San Joaquin Valley in Californië het contract met Mr. Hatfield hernieuwd, eveneens de pachters van Oost Oregon 3 jaar achtereen en feitelijk vindt men in elke droogte-periode steeds een conbinatie van personen, die overeenkomen het bezoek van Mr. Hatfield te bekostigen. Om die reden beweert de *Pacific Coats* het recht te hebben hem den *regenkamer* te noemen.

In den zomer van 1906 werd Mr. Hatfield naar Klondyke geroepen. De mijnwerkers van het goudplacer rondom Dawson City in de Yukon-Valley waren niet in staat dóór te werken met het doorspeelen van de goudhoudende aarde bij gebrek aan water. Geholpen door het Dominion-Bestuur boden de gouddelvers aan Mr. Hatfield een bon aan van $ 10,000 onder voorwaarde, dat hij voor dat district een flinken regelen zou brengen, die een einde zou maken aan de droogte. De proef begon den 11 Juni en duurde voort tot den 20 Juli. Gedurende dezen tijd werd een totaal van meer dan 4 duim regenval geregistreerd en dit was de grootste neerslag, die in dat district ooit in dat seizoen was opgeteekend.

In Maart 1912 contracteerde de *regenman* voor $ 4.000, aangeboden door de boeren en andere zakenmenschen, om de reuzen-reservoirs, eigendom van de Coöperatieve-Irrigatie-Maatschappij te Hemet, Riverside in Californië te vullen. Gedurende de 11 maanden te voren was er in dit dal ternauwernood 2 duim regen gevallen, zoodat het reservoir zoo goed als leeg geraakt was. Dagen achtereen vloge de wolken voorbij zonder echter één druppel te laten vallen. Reeds twee dagen nadat Mr. Hatfield zijn werkzaamheden begonnen was, viel er een regen van 1.94 duim. Hij zette zijn proeven nog verscheidene dagen achtereen voort en toen hij zijn torens wegnam, was er een totaal van 11.79 duim geregistreerd. Onderwijl was het water in het reservoir tot 22 voet gestegen, zoodat hij de voorwaarden van zijn contract ruimschoots vervuld had.

Zijn grootste succès had hij te boeken te San Diego in Januari 1916. De stad en het grootste gedeelte der omliggende landstreek is, wat de watervoorziening betreft, geheel afhankelijk van het reusachtige Morena-Waterreservoir, maar door de langdurige droogte stond het nagenoeg geheel droog. In werkelijkheid was dit reservoir te voren nooit voor meer dan het derde van zijn inhoud gevuld geweest, ofschoon het reeds voor jaren geleden gebouwd was. Het contract werd met Mr. Hatfield aangegaan onder voorwaarde, dat hij zou zorgen dat dit reservoir,—een reusachtig dal door dammen afgesloten,—binnen den tijd van één jaar zou overloopen. Als vergoeding daarvoor zou hij dan van het stadsbestuur van San Diego het aanzienlijk bedrag van $25.000 ontvangen.

Daar het reservoir een inhoud heeft van ongeveer 18 miljard gallons, werd de onderneming als zeer bezwarend beschouwd. Maar Mr. Hatfield begon te werken met zijn paraphernalia en binnen weinige dagen begon het te regenen. Hat begin was wel wat zacht, maar het duurde niet lang of er kwam een zware stortbui. Inderdaad in 24 uur tijds bereikte de regenval de ongekende hoogte 16.30 duim. En in minder dan 27 dagen, dus minder dan één twaalfde van den overeengekomen tijd was het kunstmatige meer geheel gevuld, zoodat het over den kruin van den hoogen dam heenstroomde en aan een wilde rivier gelijk geworden was. Niet alleen dat het omliggende land nat werd, maar het was een werkelijke overstrooming geworden.

„Er is volstrekt geen tooverij in mijn methode" zegt Mr. Hatfield, „het is louter wetenschappelijk werk. Dit probleem van voortbrenging van regen door kunstmatige middelen wordt verklaard door het localiseeren van de altijd in de lucht aanwezige waterdampen en door deze te condenseeren tot het in den vorm van regen neervalt. Om dit succès te verkrijgen gebruik ik sommige chemicaliën, welke natuurlijk mijn geheim moeten blijven. Ik werk op hooge torens van ongeveer 35 voet hoogte, waarop ik groote tanks plaats, gevuld met chemicaliën, die ik dáár laat verdampen.

De rook van die verdampende chemicaliën, door het vuur verhit, vermengt zich met de lucht, waardoor er iets ontstaat, wat men verandering in den atmospheer kan noemen.

Dit veroorzaakt eerst cirrus-wolken, de voorloopers van regenwolken.

In korten tijd ontwikkelen zich deze cirrus-wolken tot nimbus of regenwolken. Zooals men ziet, is het heel eenvoudig. Mijn systeem is niet om den hemel te bombardeeren, doch evenmin het gevolg van louter toeval. Men kan best begrijpen, dat het toeval iemand niet meer dan vijf honderd maal achtereen zal begunstigen."

In zijn jonge jaren was Mr. Hatfield koopman in naaimachines. Maar reeds in dien tijd was hij bijna elken *nacht bezig om de geheimen van de penumbra* en *cirrus* wolken en de eigenaardige gesteltenis van het luchtruim te doorvorschen. Hij verklaart, dat het probleem der voortbrenging van regen hem het eerst heeft bezig gehouden in de bekende droogte-periode, die in Californië heerschte van 1897 tot 1900. Gedurende deze jaren had het in heel Zuid-Californië bijna niet geregend en er ontstond een groote ellende. Er kwamen in dien tijd wel wolken en zelfs mist voor, maar de eigenlijke regen kwam niet. Deze omstandigheden zetten den jongen man aan het nadenken. Was het niet mogelijk de Natuur een beetje te hulp te komen? Het antwoord, dat hij vond, luidde bevestigend.

Tot zoover het artikel van de *Everybody's Magazine* No. 2 van Augustus 1919.

De motie van 10 Mei.

Het Koloniaal Weekblad, orgaan van OOST en WEST, (zeker geen geest verwant van den *Amigoe di Curaçao*) bespreekt in zijn No 27 van 3 Juli 1919 de motie van onzen Kol. Raad van 10 Mei als volgt:

„Wij verstaan iets van de misnoegdheid van den Raad, maar betreuren het, dat in de motie ook — zelfs met zekeren nadruk — wordt melding gemaakt van de voordracht van den Raad, toen in de vacature van dokter De Casseres de heer De La Try Ellis door de Koningin tot lid van den Raad is benoemd.

Het Regeeringsreglement spreekt van eene *aanbeveling* — niet van eene voordracht — van den Raad, wat de volkomen vrijheid van de Kroon uitdrukt. De Raad heeft trouwens zelf toegegeven, dat formeel de zaak volkomen in orde is, maar ook kan o. i. moeilijk beweerd worden, dat de Regeering misbruik van hare bevoegdheid heeft gemaakt door in deze „Israëlietische" vacature een Roomsch-Katholieke te benoemen. De Raad bestaat thans, als wij ons niet vergissen, uit 6 Protestanten, 4 Israëlieten en 3 Roomschen. Volgens het Koloniaal Verslag 1918 bestaat de bevolking *der geheele kolonie* uit 6475 Protestanten, 628

Israëlieten en 50480 Roomsch-Katholieken. Zonder nu te beweren, dat „evenredige vertegenwoordiging" gewenscht is, komt ons de benoeming van den heer Ellis, die om zijne persoonlijke bekwaamheden ongetwijfeld in den Raad op zijne plaats is, niet ongemotiveerd voor.

In den Raad is ter ondersteuning van de motie wel gezegd, dat het hier niet gaat om den persoon van den heer Mr. Ellis, — en wij nemen dit gaarne onvoorwaardelijk aan, — maar „om de zaak", doch dan komt het ons toch voor, dat de Raad de zaak verkeerd beziet, en dat de rollen worden omgedraaid door den afgevaardigde, die zegt: „Als de Regeering, toch niet tevreden met telkens en telkens het oordeel van den Raad als van nul en geener waarde op zijde te zetten, zich nu ook met de samenstelling van den Raad gaat bemoeien, wat blijft er dan over van het schijntje zelfbestuur of medezeggenschap in het bestuur dat het Regeeringsreglement den Raad toekent" Natuurlijk was het voor het aanzien van den Raad beter geweest, als deze zelf den heer Mr. Ellis als no. 1 in deze vacature voorgedragen had, maar dat de Regeering door deze benoeming het aanzien van den Raad geschaad heeft, wil er bij ons niet in.

De samenstelling van den Koloniale Raad, bij het laatste begrootingsdebat in de Eerste en in de Tweede Kamer ook ter sprake gebracht, is een zeer moeilijke kwestie, die studie en kennis van plaatselijke toestanden en omstandigheden vereischt, en althans niet op te lossen is op eene wijze, als *Vos di Pueblo* doet, welk blad in zijn nummer van 15 Mei 1919 eenvoudig decreteert: „De Raad moet gekozen worden door de burgers van Curaçao, natuurlijk met zeer beperkt kiesrecht, met het oog op de groote analphabetische massa".

Onze Nabeschouwing.

B, Curaçaosche arbeiders voor het buitenland. 4.

Dezer dagen vonden wij onder wat oude paperassen een aanteekening eenigszins verband houdend met bovenstaanden titel, en die wel verdient hier bekend gemaakt te worden. Dat is de reden, waarom wij hier nogmaals op de werving van Curaçaosche arbeiders voor het buitenland terugkomen.

In het jaar 1916 schreef de Heer FR. OUDSCHANS DENTZ, ambtenaar in Suriname, een artikel in de *Indische Gids* getiteld *Suriname*.

Kort te voren had de Minister van Koloniën in zijn Memorie van Antwoord de Britsch Indische immigratie ter sprake gebracht.

In dat artikel zegt de Heer Oudschans Dentz:

„Aangezien er tusschen de Nederlandsche en Britsche regeering op 8 Sept. 1870 een tractaat tot stand kwam dat op 17 Maart 1872 in het Staatsblad onder No. 16 werd afgekondigd, waarbij de werving en verscheping in Britsch-Indië van arbeiders voor Suriname werd toegestaan, tegen afstand van onze bezitting aan de kust van Guinea (Goudkust), die sedert eenige eeuwen onafgebroken Nederlandsch bezit was geweest, in ruil voor het recht van Suriname om in Britsch-Indië werkkrachten te werven, *rijst de vraag, of door één partij dit tractaat kan worden te niet gedaan.*"

Wij cursiveeren deze woorden, omdat ze, naar onze meening, zeer de aandacht verdienen.

In het tractaat staat o.i. niets, waaraan de Britsche regeering het recht zou ontleenen tot opzegging daarvan.

Voor zoover het onze kolonie aangaat, zouden wij uit de mededeeling van dezen schrijver geneigd zijn de conclusie te trekken, dat dus een vreemdeling zoo maar niet het onbetwistbaar recht heeft, om in onze kolonie inlandschearbeidskrachten te werven, wanneer hem dat niet bij speciale vergunning of door middel van een tractaat tusschen deze twee mogendheden is toegestaan.

Wanneer tusschen Amerika en Nederland een dergelijk tractaat bestaat, vervalt van zelf ons bezwaar geheel en al. Maar in ieder geval zou 't wel de moeite loonen, ook van dit standpunt uit de zaak nog eens te onderzoeken. Wij zouden er zóóveel bij kunnen winnen, dat ingeval zulk een tractaat *niet* bestaat, wij veel strengere eischen bij deze werving aan den vreemdeling zouden kunnen stellen.

* * *

Uit de *Memorie van toelichting* geplaatst aan het hoofd van ons nummer van heden kunnen de lezer zien, dat onze Gouverneur in dezes aangelegenheid reeds zeer diligent is, en een uitgebreide ontwerp-verordening bij den Kolonialen Raad heeft ingediend omtrent maatregelen te nemen voor de veiligheid van arbeiders bij het vervoer naar het buitenland.

Op het einde dezer memorie van toelichting schrijft de Gouverneur dat er in onze Kolonie een sterke tegenzin *schijnt* te heerschen tegen het aangaan van een schriftelijk contract. Als bewijs daarvoor dient, dat geen der arbeiders, die naar Cuba uit onze kolonie zijn vertrokken, ten overstaan van het Gouvernement met de maatschappij of diens vertegenwoordiger, die hen hier liet aanwerven, een schriftelijk contract werd aangegaan.

Deze aangehaalde woorden schijnen eenigszins voor misduiding vatbaar. Wordt hier bedoeld: tegenzin van den kant der arbeiders onzer kolonie? Men kan dat moeielijk aannemen. Want het is zoo goed als zeker, dat nagenoeg geen dier arbeiders iets afweet van de bepalingen der verordening van 1883, zelfs het bestaan er van niet kent, en evenmin de voordeelen bevroedt, die een dergelijk contract voor hem zou opleveren, omdat niemand er hen ooit over heeft gesproken. Die tegenzin van *hun* kant zou alleen hebben kunnen blijken, wanneer zij alvorens te vertrekken voor de keus geplaatst waren geworden, te gaan *met* of *zonder* contract, nadat hun eerst klaar en duidelijk de voordeelen van zulk een contract en de nadeelen buitenslands te gaan werken *zonder* contract, waren uiteengezet.

Die tegenzin zal dus wel uitsluitend bestaan van den kant der ronselaars of der maatschappij, die de arbeiders laat aanwerven. En dat is best te begrijpen. Zij zijn liever door niets gebonden. Het komt heel wat goedkooper uit, tot geen vergoeding van onkosten van terugreis, ziekenverpleging enz. enz. verplicht te zijn.

Doch ook zelfs van den kant dezer partij kan men nog niet in *absoluten* zin spreken van tegenzin, omdat ook deze personen niet voor de keuze zijn geplaatst van een contract sluiten of niet, en omdat gerust ook van hen kan verondersteld worden, dat zij niet bekend zijn met deze Verordening van 1883, of althans in de meening verkeeren, dat ons Gouvernement hen evenzeer de handen vrij laat in het vervoer dezer arbeiders met of zonder contract, als in het aanwerven van hen in onze kolonie.

De so i listische „vrijheid"

Als een staaltje der zeden-verbastering, welke onder de vigeur van het socialistisch regiem in Duitschland als een pestilentie om zich heen grijpt, moge dienen het volgende citaat uit een Berlijnschen brief, dien wij in het liberale „Vaderland" aantroffen:

„De omwenteling heeft het natuurlijk nog steeds erg druk over de vrijheid, die zij het Duitsche volk gebracht heeft. Wel hebben we proeven genoten van een pers-dictatuur, als het oude regime nooit beleefde om van erger dingen en knevelingen van alle kanten niet te spreken,— maar de gehate en inderdaad ook vaak belachelijke censuur is van zijn voetstuk gevallen, en onder het huichelachtig masker van „Opheldering", breidt een laxieve geest zich uit, die een ieder walgelijk moet vinden, ook al is hij niet gediend van preutsch gedoe. Waarlijk, het geslagen volk heeft geen nobele manier gevonden om zich over zijn verdriet heen te zetten, en de film-industrie, die zich eens met hoogdravende woorden het voorrecht en den plicht toezegde het volk voor te lichten, profiteert nu van de zucht naar ongebondenheid. Wie nu langs de Berlijnsche reclamezullen loopt, zou zeeziek kunnen worden. Vele roepen dan ook weer uit den grond van hun hart om de pas afgeschafte censuur. Mag gift aan de hoeken van de straten verkocht worden? Maar is het géén gift wanneer een annonce verklaart: Elke jonge man, elk jong meisje, moet deze film: De Zonden der Vaderen (vergiftigde menschen), gaan zien. Tot dusver tweemaal door de politie verboden, nu echter voorgoed zonder verkortingen voor het publiek toegelaten...."

Die „Aufklärung" films, waar jongens en meisjes van elken leeftijd heen loopen, brengen inderdaad ontsluieringen van allerlei. Men oordeele. De „kultuur" films van Richard Oswald, lichtten eerst in omtrent de geheimenissen van lues, dan omtrent de prostitutie, met twintigvoudige variaties. Nu zullen we er een krijgen, die de intimiteiten der Gonorrhoë belooft te vertoonen. Eerst verdrongen zich de cocottes op het filmdoek, nu krijgen we de zieken in alle graden. Het kritieklooze publiek neemt alles aan, en, natuurlijk, de zalen loopen vol. Zou de „Aufklärung" zich ook niet eens, vroeg onlangs een verontwaardigd letterkundige, kunnen uitstrekken tot historische of landbouwkundige films? Wel is waar—die zouden misschien voor leege zalen gaan. Het publiek geniet nog slechts bij paprika. Het vindt die aangenaam brandend op de tong, in al de aangekondigde kinogruwelen, die, in prachtige monteering, in de kinopaleizen vertoond worden. Lees de titels: Zondenlust; Moraal en Zinnelijkheid; Het gift in de vrouw; de Kuischheidsgelofte; de Liefdesnacht in den Harem; Demi-Vierges; Bruidsnacht in het woud: Zondige Moeders; Offers der Schande; Hyena's van den Lust; Die van de Liefde leven: Strijd der Geslachten; de Gele Dood; Anders als de Anderen (de Homesexueelen), enz. enz. Dit lijstje van één reclamebord, levert een typisch moderne zedenschildering van Berlijn W. De censuur is dood,—leve de schaamteloosheid!"

Tot zoover het citaat, dat ongetwijfeld voor zichzelf spreekt.

De „Maasbode" schrijft er bij:

„Met zekere voorliefde lieten wij hier een vrijzinnigen scribent aan het woord, iemand derhalve die ondanks zijn beginsel aan het heiligdom der „vrijheid" raakt. De feiten dwingen hem blijkbaar, het tegen eigen principe in voor de door het socialisme vermoorde censuur op te nemen.

Eens te meer moeten hier de oogen zijn opengegaan voor de consequenties van het verleidelijk maar in zich subversieve stelsel, dat liberalisme heet.

Wij wezen nog onlangs op het veldwinnend inzicht aan linkschen kant, dat tenslotte alleen in de beginselen der rechterzijde heil te zoeken is voor onze kranke samenleving.

Er staan aan gindsche zijde echter nog tallooze blinden. Dat leerde de jongste Liberale—Unie—vergadering, waarop eene tegemoetkomende houding ten opzichte van de sociaal-democratie verdediging vond; dat komt ook uit, als men bijv. de naïeve oppervlakkigheden leest, waarmede een „N. R. Ct." de laatste brochure van Victor Cathrein in de bewerking van Jos Krijn aan de verachting van haar lezers prijs geeft.

De oer-liberale redactie, die in November voor Troelstra op de knieën lag, is sindsdien van den schrik bekomen en acht het oogenblik gunstig om dit katholieke geschriftje te ridiculiseeren vermits het de verschrikkingen van het socialisme in te felle kleuren zou teekenen. „Als de haren maar te berge rijzen," spot de schrijver, die zoo vriendelijk is te insinueeren, dat de katholieke actie tegen het roode gevaar simpele reclame-makerij is voor de Roomsche Kerk, die „ongaarne de z. g. revolutiedagen in November zou hebben gemist."

Den liberalen blindeman, die als van ouds gaarne een gelegenheid mist om aan wat katholiek is den ezelstrap te geven, zij bovenstaand citaat van een bevriend orgaan ter overweging geboden.

Er moge hem uit blijken, dat er heusch geen overdrijving in schuilt als van onzen kant wordt beweerd: het socialisme is honderd part erger dan het liberalisme; al zij aanstonds den man van de „N. R. Ct." toegegeven, dat beide stelsels op één wortel stoelen, en het daarom begrijpelijk blijkt, dat er ziende-blinden zijn, die ondanks alles hun geestelijke familie niet willen verloochenen, vooral niet als daarmede het dierbaar anti-papisme in het gedrang komt.

Berichten uit de Kolonie.

Vaartwel.

Met de *Stuyvesant* vertrok Maandag de Eerw. Zuster ODRADA, de hoofdverpleegster van het St. Elizabeths-Gasthuis naar Holland.

Bijna 9 jaar heeft deze zuster op Curaçao doorgebracht. Onder haar leiding werd de verplegingsdienst in het Gasthuis meer in overeenstemming gebracht met de moderne eischen der medische wetenschap. Zij was de onmisbare assistente bij alle operaties, als 't ware de rechterhand der Heeren Doctoren.

Op bevel harer oversten en zwichtend voor den aandrang van den geneesheer, die een spoedig vertrek nog vóór den winter voor haar gezondheid dringend noodzakelijk achtte, gaat Zr. Odrada naar het Moederland terug, om door rust weer op krachten te komen. Het St. Elizabeths-Gasthuis dankt zeer veel aan de groote kennis en kundige leiding van Zr. ODRADA. Eigenlijk is zij daar onmisbaar geworden. En ware 't niet, dat van uit Holland de stellige toezegging was gekomen, dat zeer spoedig een groot getal *nieuwe* zusters, ook gediplomeerden, zullen scheepgaan, dan zou men Zr. Odrada ook nu niet hebben laten vertrekken. Zij gaat naar Holland terug tot herstel harer gezondheid, doch niet enkel om rust te nemen, maar tevens om haar kennis in een modern ziekenhuis nog meer te verrijken en de nieuwste toepassingen op het gebied van ziekenverpleging in oogenschouw te nemen, om in geval haar ziekte een gunstige wending neemt en de doctoren haar den terugkeer naar Curaçao weer veroorloven, het St. Elizabeths-Gasthuis er de voordeelen van genieten. Wij wenschen haar een gelukkige reis en hopen haar spoedige terugkomst.

Met de *Stuyvesant* vertrokken Maandagavond van hier naar Holland de Eerw Paters H. J. D. Okhuyzen, pastoor van Santa Maria, na een onafgebroken verblijf van ruim 13 jaar in de tropen en J. P. Delgeur pastoor van San Willibrordo, die sedert 11 jaar het Moederland nief heeft weergezien. Wij wenschen beide Missionarissen een aangenamen verloftijd in Patria, om opnieuw verfrischt en versterkt het volgend jaar in ons midden terug te keeren.

— Dinsdagnamiddag ging met de *Oranje-Nassau* scheep de Heer Dr. Waterman en familie, om via New-York de reis naar Nederland te maken.

— Met het SS. *Caracas* vertrok Woensdagnamiddag via New York de ZeerEerw. Frater Radulfus, Superior van de Congregatie der EE. Fraters van Tilburg, vroeger directeur van het St. Thomas-College en Inspecteur van het bijzonder Onderwijs in onze kolonie, die na volbrachte visitatie van de huizen zijner Congregatie hier en in Suriname weer naar Nederland terug keert.

— Onder de talrijke passagiers, die hier de vorige week Zaterdag met de *Stuyvesant* aankwamen, behoorde ook de Zeereerw. Pater MORSSINK van de Congregatie der Eerw. Paters Redemptoristen uit Suriname, die gedurende drie dagen de gast was van Mgr Vuylsteke en Dinsdag weer met dezelfde boot de reis naar Nederland voortzette.

✠ Soeur M. Balbine.

Woensdagnacht overleed in het Pensionaat van *Welgelegen* de Eerw. Zuster Marie Balbine (in de wereld: Mejuffrouw Lambertine de Bruin) na een verdienstelijk welbesteed leven, verborgen en vergeten voor de wereld.

Zij werd geboren te Diessen in Noord-Brabant 20 November 1860, trad in de Congregatie der Eerw. Zusters van Roozendaal, legde haar religieuze beloften af den 22 Juli 1885 en kwam hier op Curaçao den 7 September 1886 aan. Al die jaren bracht zij sindsdien in het Pensionaat van *Welgelegen* door.

R. I. P.

Inspectiereis.

De Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, den Quarantaine geneesheer en den Landbouwkundige bracht de vorige week een bezoek aan de quarantaine-inrichting te Caracas-baai en de plantages Jan Thiel, Brakkeput (Abao, Meimel, Ariba) en Jan Zoutvat.

Deze week Dinsdag bezocht de Gouverneur de phosphaatmijnen van Santa Barbara, benevens de plantage Fuik en daarna Scherpenheuvel.

De Hollandsche Bank voor West Indië.

Zooals wij 14 dagen geleden aankondigden en nadar bleek uit de advertentie in ons vorig nummer is sinds het begin dezer week hier een bijkantoor van de *Hollandsche Bank voor West-Indië* opgericht in het huis hoek Heerenstraat en Atjehstraat.

Als directeur en onderdirecteur treden respectievelijk op de Heeren P. J. A. B. Marx en P. R. Küp.

K. W. I. M.

In de *Surinamer* lazen wij onlangs dat het vrachtschip de *Jan van Nassau* niet meer behoort aan de K. W. I. M., maar in eigendom is overgegaan aan de *Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij*, welke een Zuster Mij. is van de K. W. I. M.

Ontvangen.

In dank ontvangen van het Departement van den Landbouw in Suriname:

Verslag over het jaar 1918 en Bulletin no. 36 *Eerste verslag over de werkzaamheden ten behoeve van de Selectie van Koffie en Cacao*, door GEROLD STAHEL.

— Van de *Curaçao Trading Co.* een brochure: *Sociedad Anonima Italiana Ansaldo San Georgio.*

Slecht op de hoogte.

De Nieuwe Rotterdamsche Courant van 4 Juli bevat eenen brief van haren New-Yorkschen correspondent over „de Ver. Staten en de koloniën... van anderen." Het blijkt daaruit, dat er nog altijd propagandisten zijn, die stemming maken voor aankoop, althans verkrijging van de Nederlandsche eilanden in de Caraïbische zee. Ietwat verbijsterend zijn de volgende zinsneden uit deze correspondentie:

„Het valt moeilijk te ontkennen, dat onder de bevolking der Nederlandsche West-Indische eilanden nu en dan wel eens uitingen van ontevredenheid opgaan over *de geringe verbeteringen der oeconomische gesteldheid, waartoe de Nederlandsche regeering overgaat.*"

En aan het slot:

„Intusschen moge men zich in Nederland afvragen, welke maatregelen aanbeveling verdienen tot het vestigen van het besef in de V. St., dat wat Nederlandsch is, onder Nederland's vlag verlangt te blijven. Natuurlijk behooren de, meer dan ooit, uit vogels van diverse pluimage samengestelde, Staten-Generaal van het nu zoo rijke Nederland *ingrijpende wetsvoorzieningen te doen strekken tot heeling der oeconomische kwalen, waardoor men zich in de onderscheidene deelen onzer West gegriefd acht.* Vlagvertoon en betere scheepvaartverbindingen behooren zonder uitstel aan de orde te komen.

Laat althans Nederland een voorbeeld bieden van het rekening houden met billijke aanspraken van minderheden! Erkentelijkheid valt ginds ruimschoots te kweeken door uitvoering van verbeteringen.

Men klaagt daar over te losse banden met het moederland. Wáárom worden die niet zooveel enger aaneengehaald."

Wij hebben eenen ander onderstreept, wat ons in de eerste plaats de vraag doet stellen, of de briefschrijver wel bekend is met wat er in de laatste jaren door Nederland gedaan is en wordt voor zijn Beneden- en Bovenwindsche eilanden. Welke stemmen mag de correspondent wel beluisterd hebben?"

Met volle instemming nemen wij het bovenstaande over uit het *Koloniaal Weekblad*. Wij zijn van oordeel, dat schrijvers, die zoo slecht op de hoogte zijn van de opofferingen die het moederland zich reeds jaren lang ter verbetering van den *economischen* toestand onzer Kolonie getroost heeft, door hun geschrijf meer kwaad dan goed doen, en zelf nieuw voedsel geven aan Amerikaansche bladen die aandringen op den verkoop onzer eilanden op titel dat Nederland zijn kolonie verwaarloost.

Boekenschouw.

Den 1en April is verschenen het eerste Nr. van een nieuw Oost-Indische periodiek, getiteld: *Tijdschrift van de „Vereeniging van gediplomeerde Gezaghebbers,"*

We vonden er een tweetal artikelen in, nl.: De gediplomeerde gezaghebber, door G. A. v. B., en: Klasse- en rassen-justitie, door Mr. C. C. van Helsdingen Jr.

—Het 2e Nr. van de *West-Indische Gids* is verschenen evenals het 1e bevat het een verscheidenheid van artikelen, welke het vermoeden wettigen, dat er voldoende stof is voor een speciaal aan de West-Indische koloniën gewijd maandschrift.

De ons toegestane plaatsruimte noopt tot bloote vermelding van den inhoud, welke bestaat uit: De rechtsbedeeling op onze Bovenwindsche eilanden en de herziening van de rechterlijke macht en van de rechtspleging in de kolonie Curaçao, door Mr. B. de Gaay Fortman. — Het Zendingswerk der Hernhutters in de oerwouden van de Boven-Suriname, door H. Weiss. — De oprichting van den Koninklijken West-Indischen Maildienst, door Dr. M. G. de Boer. — De eilanden der kolonie Curaçao in hunne verhouding tot hunne omgeving, door Prof. Dr. J. Boeke.—Het veertiendaagsch tijdschrift van de Britsch West-Indische Vereeniging (West-Indian Commitee Circular), door Jhr. L. C. van Panhuys.—Uit de pers.—Boekbespreking. — Bibliographie.

Rekest.

Door een aantal dames, allen ingezetenen van dit eiland, is tot den Gouverneur het verzoek gericht maatregelen te willen nemen of toezicht te willen doen uitoefenen inzake het steeds, ook na den oorlog, stijgen van de prijzen der levensmiddelen. Verzoeksters wijzen er op, dat meerge-

goeden, alhoewel zij het voelen, nog altijd in staat zijn de verhoogde uitgaven voor het huishouden te doen, maar dat, waar de dure levensomstandigheden zwaar op de niet-of minderbemiddelden drukken, verschillenden zich ten langen laatste niet meer zullen kunnen staande houden. De buitengewone omstandigheden, waaronder wij thans leven, wettigen, naar het oordeel van requestranten, volkomen het ingrijpen van Overheidswege.

Cur. Ct.

Gouden Jubelfeest.

Gisteren op het feest van Maria's Tenhemelopneming vierde de Eerw. Zuster MARIA SERAFINA in het St. Elisabethts Gasthuis het gouden jubelfeest harer religieuse professie. Mgr. Vuylsteke zelf wilde dit feest met zijn tegenwoordigheid opluisteren en droeg ten 8 uur aan het keurig versierde altaar der kloosterkapel het H. Misoffer op, geassisteerd door den Eerw. Pater Euwens Rector van het Gasthuis en den Eerw. Pater R. C. Wahlen, Secretaris van Mrg. Vóór en na de H. Mis hadden de verschillende treffende ceremonies plaats, die bij deze zeldzame plechtigheid gebruikelijk zijn. Deze eerw. jubilarisse heeft reeds een lang en werkzaam leven achter den rug.

Zij werd geboren te Raamsdonksveer den 11 April 1847, trad in de Congregatie der Gasthuiszusters van Breda 23 Augustus 1867, legde haar plechtige beloften af den 15 Aug. 1869 en kwam op Curaçao aan den 21 Juni 1878 tegelijk met den Eerw. Pater H. A. Frie z. g. en den Eerw. Pater Jac. v. Baars oud Rector van het gasthuis met het zeilschip *Gouverneur de Rouville*.

Zuster Serafina was hier werkzaam in het Gasthuis, Montecristo en op Zaquito ook als Overste. In de laatste jaren is Zr. Serafina sukkelend en meestal aan de ziekenkamer gebonden zoodat dit feest ditmaal meer in stilte moest gevierd worden.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Sisal.

In het dezer dagen ontvangen *Verslag over 1918* van het *Departement van den Landbouw in Suriname* vonden wij het volgende artikeltje.

Proefneming met de cultuur van Sisal.

Op het proefveld gelegen op het land van den Heer H. J. F[illegible] [illegible] sisalbladeren geoogst worden, welke 869 K.G. vezels opleverden, zoodat de totale opbrengst van dit 5 akker groote proefveld heeft bedragen 3769 K.G. Hierbij moet echter in aanmerking worden genomen, dat door het niet ontvangen van den bestelden raspador een zeer groot gedeelte der bladeren verloren is gegaan. Na dezen laatsten oogst werd het proefveld verlaten.

Met het ontvezelen der sisalbladeren van het 20 akker groote proefveld te Leiydorp werd in 1917 begonnen.

In dat jaar werden 137.800 bladeren met een gewicht van 67.350 K.G. ontvezeld, welke 2051 K.G. vezel opleverden.

In 1918 werden ontvezeld 546.130 bladeren met een gewicht van 276.000 K.G. met een uitlevering van 8661 K.G. vezel.

Hiervan werden 10.062 K.G. = 22367 lbs. naar Amerika verscheept en aldaar verkocht 10.522 lbs. tegen 15 en 11845 lbs. tegen 12 Amerikaansche centen per Engelsch pond terwijl 650 K.G. in de kolonie voor verschillende doeleinden werd gebruikt, hoofdzakelijk voor de touwslagerij en voor het maken van borstels enz.

De groei der sisal-agaves en de gezondheidstoestand ervan bleven zeer goed. In September werd een begin gemaakt met den aanleg van 10 akkers met *Agave Sisalana* en twee akkers met *Agave contala*. De ontvezelingsinstallatie werd belangrijk verbeterd door de aanschaffing van een dubbelen raspador, welke in de werkplaats der Koloniale Spoorwegen alhier werd gemonteerd, van een paar prachtige beschijven van 94 c. M. doorsnede bij 57 c. M. breedte, afkomstig van een verlaten grondplacer in het binnenland. Met dezen raspador kunnen per dag van 10 uur 6000 tot 7000 bladeren ontvezeld worden."

Hier op Malpais heeft men nog al moeielijkheden en tegenslag gehad met de Amerikaansche ontvezelingsmachine, zooals ons ter oore kwam. Wellicht dat Suriname hier kon helpen. Dit onderdeel van het *Departement van den Landbouw in Suriname* is in handen van den landbouw-assistent A. W. DROST, die hierover wel nadere inlichtingen zal kunnen verschaffen.

De draadlooze.

In de laatste dagen worden nieuwe proeven genomen aan ons draadloos krachtstation. De ondervinding heeft bewezen, dat aan het station *Daniël* het aandachtig beluisteren van de geseinde berichten ten zeerste belemmerd wordt door metereologische storingen; bovendien maakt de groote afstand van daar naar de stad een geregelde kostbare autodienst noodzakelijk. Bovendien hebben nieuwe ontdekkingen en talrijke proeven uitgewezen, dat het hooge draadennet (*antennes*) ter opvanging der berichten niet eens meer noodzakelijk zijn. Om al die redenen heeft men nu voorloopig al de toestellen overgebracht naar *Plantersrust* en een ruime kamer daarvoor ingeruimd. In plaats der *antennes* maakt men nu gebruik van een zoogenaamd draadraam, d. w. z. het kozijn van een der ramen is bezet en omspannen met een groot aantal ± 80 draden, die dienst doen als ontvanger. Eenvoudiger kan het niet. Hier heeft men aanmerkelijk minder last van magnetische storingen, maar ondervindt men daarentegen in hooge mate het hinderlijke van de nabijheid van het station op het Riffort, wanneer daar geseind wordt.

Binnenkort zal de heer *Holtappel* onze kolonie verlaten, om in Oost-Indië de leiding der draadlooze stations op zich te gaan nemen.

De west-Indische Gids.

De minister heeft op de begrootingen voor Suraname en Curaçao een post uitgetrokken voor subsidie aan het nieuw opgerichte maandblad: *De West-Indische Gids*. Het doel waarvoor dit tijdschrift is opgericht, rechtvaardigt dezen financieelen steun.

Het subsidie zal het eerste jaar f 3000 bedragen, geleidelijk te verminderen tot f 500 in het vijfde jaar. Daarna zal het tijdschrift zijn levensvatbaarheid moeten hebben bewezen.

Van het subsidie komt drie vijfde ten laste van Suriname en twee vijfde ten laste van Curaçao.

Correspondentie.

Een ingezonder stuk van C. H, JONCKHEER Wz. moest wegens overvloed van copie tot de volgende week blijven liggen.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

1. Los Banderilleros Marche Volpatti
2. [illegible] Ouverture [illegible]
3. [illegible]
4. Potpourri aus die [illegible] Jones
5. Der Lustige Pfeifer C. Uschmann
6. Fantasie sur Tannhäuser R. Wagner
7. Baile de Cantonles J P. Boskaljon
8. Das haben die madchen so gerne J. Gilbert.

Zondagavond om 7,30 uur Oversijde.

Het Regeerings-Reglement.

Ingediend is een wetsontwerp tot wijziging van het Reglement op het Beleid der Regeering in de kolonië Curaçao, (V de. Hoofdstuk, I Afd.) strekkende om buiten twijfel te stellen, dat het bestuur over meer dan een der eilanden (buiten Curaçao) in handen van één gezaghebber kan worden gelegd en om de benoeming [bijgevolg ook de schorsing en het ontslag] van die bestuurshoofden, athans aan de Kroon voorbehouden, aan den Gouverneur over te laten. In verband met dit laatste wordt voorts den Landvoogd bevoegdheid gegeven de thans in dienst zijnde, dus nog door de Kroon benoemde gezaghebbers, zoo noodig te kunnen schorsen of ontslaan.

Officieele berichten.

Hierbij wordt bekend gemaakt, dat door den Heer Gouverneur op een door ZijnHoogEdelGestrenge op den 2den dezer aan Hare Majesteit de Koningin Moeder verzonden telegram, luidende:

„Kolonie Curaçao biedt Uwer Majesteit eerbiedig hartelijke gelukwenschen aan."

op den 10 d.a.v. uit Soestdijk het volgende draadantwoord van hare Majesteit is ontvangen:

„Betuig U kolonie oprechten dank."

Aan den onderwijzer eerste klasse H. J. Vooren, werkzaam aan de Hendrikschool alhier, is tot herstel van gezondheid vier weken verlof verleend.

Aan Mej. H. F. E. Stel, onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelminaschool alhier. is tot herstel van gezondheid, twee maanden verlof verleend, met vergunning dit verlof in de Vereenigde Staten van Amerika door te brengen.

Mej. J. C. M. Lingstuyl, onderwijzeres 3de klasse aan de openbare school op St. Eustatius, thans met verlof op Curaçao, is in activiteit hersteld en tijdelijk werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool.

Aan den geneesheer van het krankzinnigengesticht alhier J. H. M. Ellis is tot verder herstel van gezondheid drie maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den Griffier bij het kantongerecht alhier J. H. Lampe is veertien dagen verlof verleend, en de tijd. eerste commies ten parkette van den Procureurgeneraal J. H. A. W. Sprock is tijdelijk belast met bovenbedoelde functien.

De fuselier A. de Koning is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne verdere werkzaamstelling bij de politie als tijdelijk agent tweede klasse.

Aan den onderwijzer eerste klasse G. Landheer, hoofd der Hendrikschool alhier, is tot herstel van gezondheid, tien dagen verlof verleend.

De fuselier J. T. Martijn is tijdelijk bij de politie werkzaam gesteld als agent tweede klasse.

VREDE.

De aandacht wordt thans getrokken naar hetgeen zich in Hongarijë afspeelt. Terwijl de pasgevormde Regeering aldaar in het Nationale Paleis vergaderde, drong de Hongaarsche gendarmerie het gebouw binnen en arresteerde de leden der Regeering. Aartshertog Joseph maakte zich daarna van de macht meester en regeert thans onder den titel: Gouverneur van den Staat; hij heeft een coalitie-ministerie ingesteld. Uit Weenen wordt bericht, dat deze waardigheid eerst aan den ex-Keizer Karel is aangeboden, doch dat deze geweigerd heeft evenals de Hertog van Hohenberg, de zoon van den vermoorden Frans Ferdinand. Een ander telegram meldde wel, dat de exmonarch op verzoek der geallieërde missie tijdelijk de controle over het bestuur zou aannemen, terwijl een volksstemming misschien den aartshertog Joseph tot Koning van Hongarijë zal aanwijzen.

Op de Luzerne socialisten conferentie is door den Franschen afgevaardigde heftig geprotesteerd tegen de politiek der Entente, die de verjaagde Habsburgers weer binnenhaalt alléén omdat zij zich á tort et á travers kant tegen een socialistisch bestuur. Maar geeft deze handelswijze dan niet een brief van armoede af aan het socialisme, dat, consequent doorgevoerd, elk regeeren onmogelijk maakt? Liever de verstooten vijand terug dan het alles neerhalend Bolsjewisme, is ten slotte ook de conclusie der geallieerden geweest.

Ondertusschen heeft de nieuwe Hongaarsche regeering, waarin ook twee generaals, „militairisten" dus, zitting hebben, te Parijs aangevraagd om te mogen komen onderhandelen.

Er dreigt een politiek heibeltje met Roemenië. Gelijk men weet, had dit land zijn troepen naar Budapest afgezonden en de Hongaarsche hoofdstad bezet. De hooge Oorlogsraad te Parijs heeft nu drie nota's aan den Roemeenschen premier, Bratianu, doen overhandigen, waarin geëischt wordt: vooreerst geen stap meer voorwaarts, vervolgens de bekendmaking, dat de Entente den wapenstilstand tusschen Roemenië en Hongarijë niet erkent en ten slotte de uitdrukking van den wensch, dat Roemenië zich bij zijn daden door de vrienschap met de Entente zal laten leiden, m. a. w. dat het den wil der geallieërden heeft te volbrengen.

Met hangende pootjes voldoet het nu hieraan. Het ook ophef aangekondigde bezoek van Koning Ferdinand aan Budapest is afgelast, de aldaar bivakkeerende generaal zal zijn troepen binnen enkele dagen terugtrekken, doch een protest kon ook niet uitblijven. Hierin wordt geklaagd over den ondank der Entente, daar Roemenië een dienst bewees aan geheel Europa door de Bolsjewiki uit Hongarijë te verjagen en tevens een Raad van wettige zelfverdediging stelde, bedreigd als het werd van twee kanten, n. l. ook door de Russische sovjets. Maar..... ondank is 's werelds loon!

Wat Roemenië dan „wilde" maar niet „mocht", doet Polen. Vanuit Minsk heeft het een nieuw, groot offensief ingezet tegen de Russische revolutionairen; het beschikt over uitmuntende troepen en een machtige artillerie. Siberië helpt een handje mee, terwijl Wolhynië, dat te Parijs om aansluiting bij Polen vroeg, wel tot het leveren van wat levend en dood krijgsmateriaal geneigd zal zijn.

—Na drie jaar geïnterneerd te zijn geweest in Engeland, kwam de bemanning van den Duitschen handelsonderzeeër „Bremen", die toentertijd zoo spoorloos en geheimzinnig verloren was, in het vaderland terug; over het lot van de duikboot zal nu spoedig ook wel meer bekend worden.

In Weenen is een complot ontdekt dat de ministers, den president van Duitsch-Oostenrijk, Dr. Seidz en den onvermoeinden vredesapostel Renner wilde vermoorden, waarschijnlijk uit ontevredenheid over de harde vredesvoorwaarden aan Oostenrijk opgelegd.

Zoowel in Engeland als in Amerika wordt druk gesproken over den verkoop van Britsch West-Indië aan Uncle Sam als afbetaling van een deel der oorlogschuld. Daardoor zouden de Bahama-eilanden Jamaïca, Bermuda's, (?) Barbados, Trinidad en enkele kleine Antillen onder Amerikaansche vlag komen. De gordel om Mexico en Venezuela wordt hierdoor volkom gesloten en..... aan de Monroe-leer wordt een vreedzaam offer gebracht.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Mei 1919.

	Geboorten. M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	Overleden M. g.	Vr. g.	Aangegeven Levenl. in echt	b. echt	H.
Aruba	12	8	18	2	8	4	0	0	4
Bonaire	4	8	4	8	1	3	0	1	6
St. Martin N.G.	4	4	4	4	2	3	0	0	1
St. Eustatius	1	1	2	2	1	0	0	0	0
Saba	0	2	0	0	4	8	0	0	0
Totaal:	21	23	28	16	11	13	0	1	11

Movimiento Marítimo

Di 1 di Aug. te 16 di Aug.

VAPOR	CAPTAN	JEGADA	DI	SALIDA	PA
Ansaldo Georgi	Baneto	1 Aug	Pto Cabello	1 Aug	Pto Colombia
Stavangeren	Lee	1	Maracaibo	2	Maracaibo
Bika III	Gundersom	2	Pto Colombia	2	New York
Vesla	Apold	2	Norfolk	2	Maracaibo
Caracas	Hichborn	6	Pto Rico	6	La Guayra
Stuyvesant	Metus	9	La Guayra	11	Sto Domingo
Vesla	Apold	10	Maracaibo	12	New York
Stavangeren	Lee	12	Maracaibo	13	New York
Oranje Nassau	Koningstein	13	La Guayra	14	Haiti
Caracas	Hichborn	14	Pto Cabello	14	New York
Merida	Morris	12	Maracaibo	13	La Guayra
Zulia	Morhause	11	La Guayra	11	Maracaibo
Merida	Morris	14	La Guayra	14	Maracaibo
Zulia	Morhause	14	Maracaibo	15	New York
Philadelphia	Goodman	15	Pto. Rico	15	La Guaira
Bologna	Scribano	16	La Guaira	16	Pto Colombia
Vesla	Apoid	16	Maracaibo	18	New York

BARCOS	JEGADA	DI	BARCOS	SALIDA	PA
Friesa	3 Aug	Maracaibo	*Esperanza*	5 Aug	Maracaibo
Bella	4	Bonaire	*Lelia*	5	Bonaire
Lelia	5	Bonaire	*Hirondelle*	6	Barbados
Aura	6	Bonaire	*Fricia*	6	Maracaibo
La Providencia	6	La Vela	*La Providencia*	6	La Vela
Brion	6	Maracaibo	*Bella*	6	La Vela
Adcona	7	Aruba	*Frieda*	6	Maracaibo
Julia Ramona	7	La Guayra	*La Providencia*	11	La Vela
Nereida	7	La Vela	*Pluma di oro*	12	La Vela
Marina	7	La Guayra	*Marina*	13	Maracaibo
Pluma de Oro	7	La Vela	*Champion*	14	Barbados
Sirena	8	Maracaibo	*Juanita*	14	Sto Domingo
Julia Isabel	8	Aruba	*Aura*	13	Bonaire
Neerlandia	8	Aruba	*Sirena*	14	Maracaibo
Hollandia	11	Maracaibo	*Hollandia*	15	Maracaibo
Carlota	11	Martinique	*Julia Isabel*	15	La Vela
Silfide	11	Martinique	*Rosa Maria*	16	La Vela
La Providencia	11	La Vela			
Rosa Maria	11	La Guaira			
Felicidad	11	Maracaibo			
Brandhof	13	Barbados			
Tricia	14	Maracaibo			
Segunda Maria	14	Aruba			
Virginia	14	La Vela			
Reina	–	Aruba			

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Juli 1919 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	Inhoud in M³.			Inhoud in M³.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Juli.	103	15,937	14.570	29	168.258	105,665
Vorige maanden	670	100,965	92,298	174	952,067	594,680
Totaal.	773	116.902	106.868	203	1 120.325	700.345

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Juni.

Kantoren		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 6.396.97	f 7,978.62
2e district	Curaçao	857.50	8.50
3e „		—	—
4e „		—	0.06
5e „		46,25	0.24
Oranjestad	Aruba	617,25	88,40
2e district			781
Kralendijk	Bonaire	1,568.75	371.18
Rincon		17,25	
Philipsburg St Mart.		437.50	598,50
Oranjestad St Eust.		258	145,45
Bottom	Saba	587.50	62,50
Windwards.		—	
Totaal		f 10,129,97	f 9.974,40

Buitenland.

De Fransche minister Klotz verklaarde, dat de commissie voor schadeloosstelling van de conferentie de kosten van den wederopbouw van

Het verwoeste Frankrijk

op circa 20 milliard francs schatte. Deze kosten moet Frankrijk voor alle andere schadeloosstellingen ontvangen. Frankrijk zou voor het herstel geen Duitsche arbeiders toelaten, omdat men vreest, dat bij een arbeid van vele jaren ongewenschte propaganda onder de Fransche bevolking gemaakt zou worden. Chineezen kon men ook niet langer daarvoor gebruiken. In elk geval zullen de Italianen het grootste deel der arbeiders leveren.

Een corr. van de *Petit Parisien* schrijft:

Hoe kan ik den onmetelijken omvang van de vraagstukken, die er opgelost moeten worden, doen beseffen? Op drie millioen H. A. Franschen grond hebben gedurende vier jaar 10 millioen man gestreden, voor wie de geheele wereld gewerkt heeft, om hun het verwoestingswerk te vergemakkelijken.

Denkt men dat nauwelijks eenige honderdduizenden mannen in enkele maanden, in enkele jaren de verwoeste streken kunnen herstellen, de dorpen en steden herbouwen? Beseft men, dat er langs de wegen achthonderd duizend ton materiaal weggenomen moet worden: prikkeldraad, dat bergen hoog ligt opgestapeld, granaathulzen met ontplofte granaten; handgranaten, geweren, ontelbare blikken en kisten en dan hout, hout in alle vormen, dikwijls onbruikbaar, geheele bosschen! Waar de noodige vrachtauto's, de trekdieren, de waggons, de locomotieven?

En voor al dit materiaal langs de wegen opgestapeld ligt, welk een werk om het uit de doode velden en akkers op te delven, het prikkeldraad los te woelen, de granaten te verzamelen, enz. Dan moeten de loopgraven, de duizenden en duizenden kilometers loopgraven opgevuld worden.

Duitschland en de Vredesconferentie.

Op den 18 Mei was het twintig jaar geleden, dat de eerste vredesconferentie in Den Haag geopend werd. Deze herinneringsdag voor het Duitsche volk was een dag van diepe droefheid. De houding, die de Duitsche Rijksregeering op deze conferentie aangenomen heeft, voerde op verkeerde wegen en ten slotte naar — Versailles. Graaf Brockdorff-Rantzau heeft het bij de overgave van het vredesverdrag in het hotel *„Trianon"*, in het bittere uur van diepen smaad voor Duitschland, ruiterlijk erkend en uitgesproken, dat de houding der vroegere Duitsche regeering ten opzichte der vredesconferentie „zu diesem Unglück beigetragen hat".

De eerste Vredes-conferentie probeerde het schrikbeeld van een algemeenen Europeeschen oorlog denkbeeldig te maken en tot een organisatie der staten onderling te komen.

De Westelijke volken van Europa en ook Rusland waren bereid, zich te schikken in een diepgaande verandering van het politieke systeem en de Vereenigde Staten van Amerika wenschten hun autoriteit en macht met een Europeesche Vredes-organisatie te vereenigen.

Als het Duitsche volk toen mannen aan het hoofd van den staat gehad had, die de beteekenis van wat er in de wereld plaats greep, begrepen hadden, dan zouden reeds vóór twintig jaren de fundamenten van den Volkerenbond gelegd zijn. In plaats daarvan werd de Duitsche politiek geheel beheerscht door de valsche formule, dat vrede alleen beveiligd werd door drooggehouden buskruit en door het scherp geslepen zwaard, alsmede door de ideé fixe, dat naast het groote leger een groote oorlogsvloot moest ontstaan en dat er een „grosseres Deutschland" geschapen moest worden. Door dit alles provoceerde Duitschland het wantrouwen en de vijandschap der geheele wereld.

Wegens deze houding van Duitschland begon de bekende isoleering, die naderhand, toen de tegenwerking van Duitschland op de tweede conferentie in 1907 weer even sterk was (baron Marschal von Bieberstein achtte het toen nuttig de arbitrage-idee in het belachelijke te trekken). tot de zoogenaamde „Einkreisung" voerde.

Op deze wijze werd in Den Haag door Duitschland de fout gemaakt, die naderhand zooveel bloed zou kosten en betrad Duitschland daar den weg, die het langzamerhand van de geheele overige wereld afscheidde en die door bloed en ellende en nooit uit te wisschen smaad en vernedering voerde naar — Versailles.

Engeland.

Naar aanleiding van de laatste zittingen der vredes-conferentie heeft Kardinaal Bourne een brief geschreven, die in alle kerken moet worden voorgelezen en ook in alle couranten is opgenomen.

Nadat Z.Em. de gebeden der geloovigen had gevraagd om dank te zeggen voor den goeden afloop van den oorlog en om hulp te vragen om al de moeilijkheden na den oorlog te kunnen oplossen, eindigt Z.Em. met het volgende:

„Een groote conferentie heeft maanden lang in Parijs zittingen gehouden om over het lot der verschillende volkeren te beslissen. Van het begin der beraadslagingen tot nu toe, is er geen officieel bewijs geleverd, dat de leden der conferentie erkenden, dat menschelijke wijsheid en beschikkingen zonder het inroepen van Goddelijke hulp ijdel waren. God is met voorbedachten rade buiten de conferentie gehouden en wie kan thans verwonderd zijn, dat de besluiten der conferentie weinig voldoening en geringe hoop hebben gegeven aan een angstig wachtende wereld."

Hongarije.

—In Hongarije moet voor 130 millioen kronen aan valsche bankbiljetten in omloop zijn. En de echte zijn ook valsch, want ze hebben geen achtergrond van werkelijke waarde.

Amerika.

Door de Katholieken van New York worden pogingen gedaan om een half millioen dollar bijeen te brengen ten einde te helpen bij het herstel van de kerken in de verwoeste gebieden van Frankrijk. Dit is slechts een plaatselijke beweging, die onderdeel is van de nationale, welke voor hetzelfde doel 5 millioen bijeen wil brengen.

Aan alle vrienden en bekenden een hartelijk vaarwel.

Pater H. J. D. Okhuijzen

a.b. v. d. Stuyvesant.

PROGRAMMA

van het volksfeest door het Gouvernement van Curaçao te geven ter gelegenheid van den verjaardag van

H. M. DE KONINGIN.

1 September 1919.

Eerste gedeelte.

Des Voormiddags. Voor het Gouvernementshuis.

7½—9 uur. a. Boegsprietloopen.
10 prijzen f. 1.—

b. Flesschentrekken.
10 prijzen f. 1.—

c. Zwemwedstrijd over de haven.
3 prijzen f. 2.—

Gedurende dit nummer zal de militaire kapel in de kiosk voor het Gouvernementshuis spelen.

9 uur. Aubade van schoolkinderen in het Fort Amsterdam, gevolgd door uitdeeling van geschenken aan die kinderen.

10 uur. Muziekuitvoering van de weesjongens van Sta. Rosa in de kiosk voor het gouvernementshuis.

a. Pagaaiwedstrijd van 2 mans visscherskano's.

Van de Emmabrug, de boei om en terug.

1ste prijs		f. 10.—
2de prijs		„ 6.—
3 prijzen	f. 4.—	„ 12.—
5 prijzen	„ 2.—	„ 10.—

b. Wedstrijd met ponten over de haven.

1 prijs		f. 5.—
1 prijs		„ 3.—
3 prijzen	f. 2.—	„ 6.—
5 prijzen	„ 1.—	„ 5.—

c. Zeilwedstrijd van visschersbooten.

Van het Waaigat om de boei en terug.

1 prijs	f. 25.—
1 prijs	„ 15.—
1 prijs	„ 10.—

Tweede gedeelte.

Des namiddags 4 uur.

a. Wedren op ezels
beginpunt: politiepost Roodeweg,
eindpunt: politiepost Waterkant, Overzijde.

1ste prijs: een heerenzadel ter waarde van f. 75.—
2de prijs: een rijzweep met zilveren knop, ter waarde van f 20.—
3de prijs: een paar rijkappen, ter waarde van f 10.—

b. Ringsteken op ezels.
Waterkant Overzijde.

1ste prijs	f. 12.50
2de „	„ 7.50
3de „	„ 5.—

Zij, die aan de hardrijderij hebben deelgenomen, zijn ook verplicht aan het ringsteken mee te doen.

5 uur. Schoonheidswedstrijd en optocht van versierde automobielen.

Verzamelplaats: Fort Amsterdam, van daar uit rondrit door de stad en terug naar het Fort Amsterdam.

2 prijzen bestaande uit kunstvoorwerpen.

Beoordeeling door de Jury voor het Gouvernementshuis.

Derde Gedeelte.

7—9 uur. Bioscopevoorstelling aan den Waterkant Overzijde.

7—8 uur. Muziekuitvoering door de Weesjongens van Sta. Rosa in het paviljoen Overzijde.

9—10 uur. Vuurwerk.

De Feestcommissie,
De Voorzitter
H. M. C. van Dijk.
De Secretaris,
G. J. Ferguson.

N.B. De Feestcommissie noodigt het publiek hierbij uit, door het uitsteken van vlaggen en deelname aan de wedstrijden de feestvreugde op den grooten dag te verhoogen en bij te dragen tot het welslagen van het feest.